

DÉLVIDÉKI LAPOK

TÁRSADALMI HETI LAP ÉS KRASSÓ-SZÖRÉNYMEGYE JEGYZŐI EGYLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Lugos, Bonnaz-utca 10. szám.
Keziratok vissza nem adtnak.

Felelős szerkesztő: Pálfi Zoltán.
Társ-szerkesztő: Georgevits Jenő.
Megjelenik: SZERDÁN és SZOMBATON.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 7 ft — kr. Negyed évre 1 ft 80 kr.
Fél évre 3 ft 50 kr. Egyes szám ára 8 kr.

A vidéki városok.

A főváros fejlődésének hatalmas arányai mellett mindinkább szembeötlőbb a vidéki városok stagnációja, itt-ott határozott visszafejlődése.

A főváros hatalmas felszívó, központosító erejével mindent magához vonz és gyengíti a vidéki életet. Egy terebélyes fa áll előttünk, a melynek erős főgyökere van, de a melynek életet adó mellékgyökerei satnyulnak, pusztulnak.

Ez semmi esetre sem egészséges állapot. A vidék talpra állítása immár elsőrendű követelmény. Ezt a tényt legélelkebben konstatálja maga a közvélemény. Mihelyt némi politikai szélesend áll be és a nagy politikától felesigázott izgalmak csillapulnak, a közvélemény mind élelkebben rámutat a vidék maródságára.

A vidéki városok erősítésére irányuló törekvések körül első helyen áll Győr városa. Élénken rámutat arra, hogy a vidéki városok erköl-

csi színvonalát emelni kell, mert a vidéki városok gyengítése egyenlő a magyar állam gyengítésével.

Győr szab. kir. város a küszöbön lévő közigazgatási reformok nagy fontosságára való tekintetből arról tanácskozott, hogy nem volna-e célszerű, ha a törvényhatósági joggal felruházott városok a közigazgatási reformok előtt saját jól felfogott érdekükben közös és egyöntetű mozgalmat indítanának?

Győr városa egy országos kongresszus rendezését határozta el, melyen a vidéki városok erkölcsi színvonalának emelését és anyagi érdekeinek előmozdítását beszélnek meg.

Üdvösnek és szükségesnek tartjuk mi is, hogy ez a mozgalom minél élénkebb visszhangra találjon. Ezredéves nemzeti intézmények átalakításáról van szó és ez is megérdemli a teljes érdeklődést. A való életet összhangzásba kell hozni azokkal az elméletekkel, melyek a köz-

igazgatási reformok tervezetében érvényesítettek.

Győr városa nagyon helyesen mutat rá arra, hogy a városokat a felsőbb hatalmak atyáskodása alól fel kell szabadítani. Ki kell terjeszteni a városok önkormányzatát, az a cél, hogy a szabad fejlődés, a mely a kulturális és közigazgatási gyarapodást mozdítaná elő, szintén érvényesüljön.

Örömmel üdvözli ezen törekvést mindenki, mi a magunk részéről már azért is üdvözöljük, mert Győr városa most jóvá tette a régebben mások által elkövetett hibát s nyilatkozatot kér az iránt, vajjon az országos kongresszusban való részvételre a rendezett tanácsú városok is meghivassanak. A mi uézetünk és több vidéki lap társunk nézete szerint is, ez még kérdés tárgyát sem képezheti. Mert bizonyára van olyan jogosult dolog, hogy Nagy-Kanizsa hozzá szóljon miképen emelhetnék a városok niveljét, mint pl. Abrudbánya, Csik-Sze-

TÁRCSA.

Álarczosbáli kaland.

— Ha az ember álarczos bálba megy — mesélte nekem Lekokk ur, a detektivek királya — bizonyosra veheti, hogy valami kalandja lesz. Vagy a téli kabátját cseréli el, vagy pénzt kérnek tőle kölcsön, vagy a fodrászával keveredik lovagias bonyodalomba, vagy — a mi a legrosszabb — találkozik egy dominóval, a ki előzékenyen suttogja a fülébe:

— Ismerlek, szép maszk!

A mi annál csodálatosabb, mert az ember rendes körülmények között se nem szép, se nem maszk. De hát ismerik az embert és végre is ez a lényeges.

Az estékben — nem mondhatom: napokban, mert a dolog este történt — én is fölmentem az álarczosbálra. Nem voltam egyedül, egy jó barátom kísért, a ki zöld békának volt öltözve és nagyon fázott. Mihelyt megérkeztünk, rögtön felmászott a karzatra és ott ült, a miből a közönség azt következtette, hogy tartós jó időre lehet kilátásunk.

Én a magam részéről fehér dominósan jelentem meg, vagyis a körülállók állítása

szerint én voltam a dupla semmi. Egy ideig czéltalanul bolyongtam a vigadó termeiben ide s tova, egyszerre azonban észrevettem, hogy egy bőjti heringnek öltözött alak figyelmesen kezd vizsgálni. Én a remegő ártatlanságot kezdtem mimelni és csakhamar egy barátságos üveg pezsgő mellett ültünk mind a ketten.

A bőjti hering sok méltósággal tette nekem a szépet és én piruló hangon válaszoltam. Magamban pedig előre kiszineztem azt a pokoli jelenetet, a mely közvetlenül leálcaztatásom után be fog következni. Bokszeremet szeretetteljesen simogattam a zsebemben, mert hát ha a bőjti hering nem barátja az ilyen tréfáknak?

Ezenközben igen vigan voltunk mind a ketten és borzasztó sokat ittunk. Leplezetlen kárörömmel számlálgattam, hogyan növekszik az üres pezsgős palaczkok száma és hogyan fogy a telteké.

Öt perczel tizenkét óra előtt a bőjti hering fölállt és ünnepélyesen így szólt:

— Vén számár! azt hiszed, nem tudom ki vagy? Köszönöm a vacsorát.

Ezzel eltűnt. Én kövé meredve néztem utána . . .

— Ez az egész kaland? — kérdeztem nevetve.

— Dehogy — felelte Lekokk ur, a

kaland csak most kezdődik. Kifizettem a vacsorát és felkerestem a bőjti heringet. Azt mondtam neki, hogy minden meg van bocsátva, ha ugyanezt a tréfát barátommal, a zöld békával is megcsinálja. A bőjti hering kapott az ajánlaton, a zöld béka pedig a bőjti heringen. Csakhamar ismét helyet foglaltak egy üveg pezsgő mellett és én egy oszlop mögül ismét leplezetlen kárörömmel néztem őket. Ha már én fel-sültem, hadd süljön föl a zöld béka is.

Megint nagyon sokat ittak, sőt még sokkal többet.

Azután . . . legmélyebb megdöbbenésemre a bőjti hering kifizette a vacsorát és karját a zöld béka karjába öltve derülten hagyta ott a vigadó ragyogó termét.

Mikor lement a lépcsőn, a hering-kosztüm szegélye meglíbbent és én egy pillanatra a hanyatló század legformásabb bokáiban gyönyörködtem . . .

Semmi kétség. A bőjti hering hölgy volt, fiatal és igéző hölgy. És én vén számár, mint maga a hering oly helyesen megjegyezte, elszalasztottam a már ugyis oly ritkán kínálkozó alkalmat . . .

Lekokk ur ezzel befejezte a kalandját. — És nem sikerült megtudnia, hogy ki volt a hölgy? — kérdeztem tőle.

— Nem, — felelte ő mélabusan. Bará-

Egyszerű
Finom
Legfinomabb

butorokat

szolid
és
elegáns

vesz ön

jobbán
és olcsóbban
mint bárhol

Recht Ig. és tsánál
alapított 1859. évben
Temesvároitt, Losonczy-tér 7. szám.

reda, Fogaras, Gölnczbánya, Szász-Régen, Székelyudvarhely, Sepsí-Szt. György, Vajdahunyad, Vizakna, mely utóbbiak ugyan valamennyien törvényhatósági joggal felruházott városok, de úgy lakosságuk csekély számánál, mint jelentéktelen iparuk és kereskedésükkel fogva nem lehetnek annyira hivatottak arra, hogy e fontos kérdésben véleményt mondjanak, mint az olyan kereskedelmi gócpontok, mint például Nagy-Becserek, Nagy-Kanizsa, Nagy-Kikinda stb., dacára annak, hogy ez utóbbiak csak rendezett tanácsú városok.

Ha netalán mégis kimaradnának a r. t. városok, akkor ne szabadjanak az olyan kocsi után, mely nem szívesen veszi fel őket, hanem tanácskozzanak külön a többek között az olyan anomáliák ellen, hogy e törvényhatóság előnyeit élvezze egy 2—3000 lakossal bíró város a 24—30.000 lakossal bíró városok pedig továbbra is megmaradnak úgynevezett rendezett tanácsú városoknak.

ÚJDONSÁGOK.

Személyi hírek. Pakor Vilmos szegeci honvédkerületi parancsnok e napokban Lugoson volt s a honvédség felett szemlét tartván, teljes meglepedésének adott kifejezést. — Pogány Károly főispán nejével együtt vasárnap este Budapestre utazott, a honnan csak szombaton térnek vissza. — Ribiczey Ádám királyi pénzügyigazgató, mint értesülünk, gyengélkedik s néhány napig a szobát kénytelen őrizni.

Esküvő. Pepa Szilárd karánsebesi erdész vasárnap délután esküdtött örök hűséget Kosariu Angyalkának, Kosariu Miklós temesvári vármegyei árvaszéki ülnök leányának az ottani görög-keleti román templomban.

Iskolai hangverseny. Minden városokon felül fényesen sikerült hangverseny a zöld béka diszkrétan mosolygott, de megtagadott minden fölvilágosítást.

Harmadnap én is álarczosbárra készültem és megjelentem egy álarczkikölcsönző intézetben.

Az intézetben egy hölgygel találkoztam, ki éppen egy hering-kosztümöt vitt vissza.

A hölgyben, a ki fiatal igéző volt, a Lekokk ur feleségére ismertem.

— Hogyan — kérdeztem meglepetve — csak nem ön volt a hering?

— Miért? — kérdezte o szintén meglepetve.

— Semmi, semmi, — mondtam kissé zavartan — csak szerettem volna egy hordóban lenni önnel . . .

Lekokk ur felesége csodálkozva nézett rám, én pedig arra az eredményre jutottam, hogy a férjek még mindig szerfölött ostobák, még akkor is, ha a magánéletben kiváló detektíveknek bizonyulnak.

Heltai Jenő.

senyt rendezett a lugosi izr. tanuló ifjúság e hó 26-án délután az izraelita iskola nagytermében. Azt hittük, hogy egy kis beczkeltelmondással fogunk találkozni, s ime, niveau álló számokban gazdag műorbán volt részünk. Az első szám Klein Szidike által érzéssel előadott alkalmi prólóg volt. Ezután következett Ungár Margit remek zongorajátéka. Lisztnek Rhapsodie hongroise-ját adta elő igazán vervevel és magyaros temperamentummal. Ezt követte a Blau Sándor által fényes sikerrel eljátszott zeneszám, Gumbertnek Rigoletto-ja. A műsor negyedik száma Konti Tánckettős-e volt, melyet Schütz Bella kisasszony érzéssel, bájjal és szép eleganciával énekelt. A műsor szenzációja volt a következő szám. Murainak Virágfakadás-át játszottak el: Deutsch Ibolya, Spitzer Róza, Neuberger Irma kisasszonyok és Fischer Rikárd, Rosenzweig Henrik és Sternlicht Ernő diák-urak. Az előadás a szó szoros értelmében páratlan volt. Alig képzeltük, hogy a fiatalság ilyen művészi módon játszik. Minden szereplő elegánsan és finoman játszott s szerepét remekül adta elő. Igazán azt hittük, hogy egy hivatásos színészekből játszott jobb színű előadást élveztünk végig. Óriási és szűnni nem akaró éljenzés és taps jutalmazta a fiatalok játékát. Ötször hívták a színpadra a szereplőket, valamint dr. Handler Simon főrabbi urat, kinek nagy érdeme a remek betanítás inscenálás, valamint a rendezés. A darab után Német Károly ügyes hegedűjátéka, végül egy magyar nyitány következett, melyet Bruder J.-né ö nagysága és Lichtenstein Berthold szépen és tüzrel játszottak, előbbi az előző zeneszámoknál is ügyesebben és elegánsan kísért. A megjelent nagyszámú közönség, mely zsúfolásig töltötte meg a termet, kellemes emlékekkel távozott a jól sikerült ifjúsági hangversenyről.

Halálozás. F. hó 26-án d. u. fél 2 órakor halt el Penszl Antal nyug. erdőmester. A 62 éves öreg ur még aznap délután jelen volt a Krassói Takarékpénztár közgyűlésén, de ott hirtelen rosszul lett s fiakeren hajtattott haza; otthon megérkezve, kilehelte lelkét. Neje és gyermekein kívül számos rokon gyászolja. A mélyen sujtott család a következő gyászjelentést bocsájtott ki:

Özv. Penszl Antalné szül. Mersits Aranka a saját és gyermekei dr. Görner Józsefné szül. Penszl Viola, ifj. Penszl Antal és Penszl Blanka, továbbá veje dr. Görner József, valamint számos rokon nevében mélyen elszomorodott szívvel tudatják a szeretett férj, apa és após Penszl Antal nyug. erdőmester f. évi február hó 26-án d. u. fél 2 órakor, élete 62. és boldog házasságának 16. évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi február hó 28-án d. u. fél 4 órakor fegnak a gyászházban (templom-utca 12. sz.) a róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. évi március hó 1-én, délután 10 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni. Lugoson, 1899. február 26-án. Béke és áldás lengjen porai felett!

Purim. Tulajdonképpen február 24-ikén szokott lenni a purim, de a pénteki nap miatt 25-én tartották meg. Ez alkalomból dr. Handler Simon főrabbi házában megfordult ez este legalább 300 ember. Mint vendégek az intelligens izraelita családok mind ott voltak, kivéve, kik szintén megülték e napot családi körökben. Láttunk ez estén szebbnél szebb asszonyokat és leányokat. Majd álarczban különböző truppok vonultak el a vendégek előtt. Az elvonuló csoportok különböző előadásokat is tartottak. A gazdagon terített asztal, mely a háziasszony előkelő izlését bizonyítja, a legfinomabb eledelket és italokat nyújtotta. Majd reggelig tartó táncz következett, a melyből nemcsak az arany ifjúság, de az idősebbek is kivették részüket. A szünetek között Vilányi mérnök és Handler

Rudolf ur, nemkülönben Epstein Mór gimnáziumi tanuló érdekes előadásokkal szórakoztatták a közönséget. Mondhatjuk, hogy fesztelen jókedv uralkodott a kedves háziasszony és házigazda öröme, kik mindent elkövettek, hogy vendégeik teljesen otthoniasan érezzék magukat.

Román hangverseny. Vidu János kiváló karnagy vezetése alatt a helybeli román vegyes dalegyütlet f. hó 4-én a „Magyar Király” szálloda dísztermében táncz-vigalommal egybekötött hangversenyt rendez. Az előadás szerfölött kedélyesnek s egyuttal fényesnek ígérkezik, miért is az érdeklődés iránta általános.

A buziási állomás neve. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a temesvárbuziási h. é. vasutvonal mentén fekvő Buziás állomás nevének Buziás fürdőre való megváltoztatását elrendelte.

Versez és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete mult vasárnap tartotta meg XIV-ik évi közgyűlését dr. Seemayer Károly elnöklete alatt. Az egyesület a nemzetiségi városban szép tevékenységet fejt ki s céljai elérésére eddig több mint 14.000 koronát áldozott. Minden tevékenységét oda irányítja, hogy a magyar szó, a magyar nyelv elfoglalja jogos terét. E célból rendez hazafias ünnepélyeket, a szegény tanulókat ingyen iskolai könyvekkel látja el, pályadíjakat tűz ki, magyar könyvtárt alapított, melynek értéke 2000 korona. A Délvidéki magyar színi-szövetkezetet 2400 korona bérlettel és 400—600 korona segélylyel gyámolítja, közvetíti a magyar városokkal a gyermekcserét, a délvidéki német leányokat, mint „bonne”-kat magyar családoknál elhelyezi s e tekintetben igen szép eredményt ért el az idén is. Az egyesület alapította Versezen 1885-ben az első magyar lapot (idegen nyelvű van Versezen még 8, 4 német és 4 szerb) melyet Perjessy Lajos áll. főreáliskolai tanár, egyleti titkár szerkeszt. Az egyesület egyik legfontosabb teendőjét képezi, hogy a beszármazott magyarságnak elnémetesedését és elszerbenedését megakadályozza, sajnós, hogy erre még most is nagy szükség van. Számtalan tözsgyökerez magyar nevű család él Versezen, melynek tagjai egy árva szót sem értenek magyarul, elfeledték apaik nyelvét. Hogy az elnémetlenedésnek gát vetessék, Wlassics miniszter állami elemi iskolát állít fel Versezen egyelőre két tanítóval.

Ritka jubileum. Pancsováról írják, hogy ott ritka jubileumra készül Hauler János zenetanár, a ki agg kora dacára még mindig pompás, friss egészségnek örvend. Az öreg ur ugyanis zenetanárságának hatvanadik évét ünnepli meg, a mely alkalomból nagy ovációban részesíti őt a város egész társadalma. Az ünnepélyelőkészítő bizottság — mindenik az ő hajdani tanítványa — azon van, hogy a jubileum minél impozansabb legyen.

Tüntető körmenetek. A szociálisták még ki sem heverték a legutóbbi budapesti tüntető körmenet fádalmait s már is újabb tiltakozó fölvonulások rendezésén törik a fejüket. Változatosság okáért ezuttal a vidéken akarnak tüntetni a választói jog kiterjesztése mellett, még pedig tömeges fölvonulásokkal. Az a pártvezetőség terve, hogy Pozsony, Pécs, Győr, Szeged, Temesvár, Arad, Kassa, Debreczen, Kolozsvár, Ujpest, Brassó, Hódmező-Vásárhely, Szabadka, Miskolcz, Szentes, Makó és Nagyvárad egyszerre tüntessen. A fölvonulások után népgyűlés lesz, a melyekre a budapesti központ küldi szét a szónokokat. Ha ugyan lesz valami ebből a tervből egyáltalán.

Purim-bál. Az „Arany páva” szálloda tulajdonosa, Prebu Romulus, f. hó 25-én

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem sem izzadós láb
sem borkeményedés sem lábdaganat
sem fagyos láb sem lábégés

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest-talpbéléssel látja el.

Egyszerű párja 60 kr., kettős vastagságú 1 frt 20 kr.

Az Asbest-talpbétét kitérőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottott.

Szétküldés csakis utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár

betéti társaság

Budapest, VI. Sziv-utca 18. sz.

Egyedüli gyári raktára Lugoson:

a **Mödlingi cipőgyár**

fióktelepén

Szamek Róbert urnál.

216. szám vgh. 1899.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a lugosi kir. járás-bíróság 1898. évi V. I. 392. számú végzése következtében dr. Pártos Jenő ügyvéd által képviselt Mailänder Rafael facseti lakos végrehajtó javára Spitzer Adolf remetelungai lakos ellen 26 frt 26 kr. s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 425 frtra becsült 3 tehén, 2 ló, 1 kocsis és butorfélekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a lugosi kir. járás-bíróság 1899. V. I. 74/4. számú végzése folytán 26 frt 26 kr. tökekövetelés, ennek 1898. ápril 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 23 frt 13 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Remetelungán végrehajt. szenvedő lakásán leendő eszközésére

1899. évi márczius hó 8-ik napjának délelőtti 8 órája

határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is el fognak adatni.

Kelt Lugoson, 1899. február hó 21-én.
Lenhardt, kir. bir. vgh.

• Elsőrangú hazai gyártmány. •

Gőzcséplők.

Pontos cím:

Első magyar
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
részvény társulat
BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakkavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecekkavágók.

Morzsolók.

Kávéház-megnyitás zenehangversenynyel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

„Magyar Király“ szállodában levő kávéházat

átvettem és folyó évi márczius hó 1-én meg fogom nyitni. A kávéházat, a mely a vendégek részére egész éjen át nyitva marad, minden lehető kényelemmel fogom berendezni.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a **legjobb italok és hamisítatlan borok** kiszolgálásával, nemkülönben egy **hideg buffet** bevezetésével becses vendégeim meglegedését kiérdemljem. Egyik kiváló gondom lesz, hogy a mélyen tisztelt vendégeimet a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesítem.

Szamos látogatást kér

kiváló tisztelettel

Spitzer Miksa.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplő-gépek 2¹/₂ egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecekkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes aczél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplő-gépgyára.

Antiszeptikus és hygienikus

hölgy-óvszer!

Teljesen biztos hatással. Használatban kiméletes és nem kellene többé semmiféle gyöngédtelen és ártalmas gummi- vagy spongya-czikkek.
Ára 1 doboznak, használati utasítással, 1 frt 50 kr. Postautalványon előleges 1 frt 75 kr. beküldése után kapható a feltalálónál:

László Fózsef gyógyszerésznél

Maros-Ujvár, (Erdély.)

Főraktár: Budapest: Török József gyógytára Király-utca és Kerpel Lipót gyógytára Lipót-körút 28. szám. — Temesvárott: Reichelt Leo gyógyszerterára (Józsefváros.) — Karánsebesen: Müller F. J. gyógyszerterában.